

Teknoloji Fakültesi Elektrik Elektronik Mühendisliği Bölümü

EE-302 Mikroişlemciler

CCP Modülü(Capture-Compare-PWM) Uygulamaları

10. Hafta

Prof. Dr. Mehmet DEMİRTAŞ

CCP BIRIMINE GENEL BAKIŞ

• CCP birimi içinde 3 değişik modda çalışan yani 3 değişik modül içeren bir birimdir. Bu çalışma modları, Capture (yakalama), Compare (karşılaştırma) ve PWM (Pals Genişlik Modülasyonu) modudur. PIC16F877 içinde 2 adet CCP birimi vardır. Bunlar CCP1 ve CCP2'dir. Her CCP birimi, 16 bit'lik capture kaydedicisi olarak, 16 bit'lik compare kaydedicisi veya 10 bit'lik PWM Master/Slave görev çevrimi kaydedicisi olarak çalışan 16 bit'lik kaydediciye sahiptir. CCP birimi donanımı sayesinde program komutlarını kullanmadan yakalama (capture), karşılaştırma (compare) ve PWM sinyali üretme işlemleri kolayca yapılabilir. Bu işlemler için her CCP birimi çalışma modu denetleyici içinde bulunan bir zamanlayıcı/sayıcı birimini kaynak olarak kullanır. Tablo 1'de bu CCP biriminin kullandığı zamanlayıcı/sayıcı kaynakları verilmiştir.

CCP BIRIMINE GENEL BAKIŞ

CCP Modu	Kullandığı Zamanlayıcı					
Capture	Timer1					
Compare	Timer1					
PWM	Timer2					

CCPx birimini CCP1CON ve CCP2CON kaydedicileri kontrol etmektedir. İki kaydedicinin yapısı ayindir. Şekil 2'de CCPxCON kaydedici bit'leri ve bit'lerin görevleri verilmiştir. Şekilde bit isimlerindeki x yerine CCP1CON kaydedicisi için 1, CCP2CON kaydedicisi için 2 numarası gelmektedir.

CCP1CON Register

	. 1.7		٠,,					R/W (0)	
CCP1CON	-	-	DC1B1	DC1B0	CCP1M3	CCP1M2	CCP1M1	CCP1M0	Bit name
	Bit 7	Bit 6	Bit 5	Bit 4	Bit 3	Bit 2	Bit 1	Bit 0	

Bit 3-0 **CCPxM3:CCPxM0** = CCPx modu seçme bit'leri

Bit 7-6 = Kullanılmayan pin'ler. Lojik-0 olarak okunur.

Bit 5-4 CCPxX-CCPxY

PWM düşük değerlikli bit'leri.

(Bu bit'ler Capture ve Compare modlarında kullanılmaz.)

PWM görev çevriminin düşük değerlikli 2 bit'inin değerini belirtir. 10 bit'lik görev çevrimi değerinin yüksek değerlikli 8 bit'lik kısmı ise CCPRxL kaydedicisinde bulunur.

- 0000 = Capture/Compare/PWM Kapalı.
- 0100 = Capture mod, her düşen kenarda.
- 0101 = Capture mod, her yükselen kenarda.
- 0110 = Capture mod, her dördüncü yükselen kenarda.
- 0111 = Capture mod, her onaltıncı yükselen kenarda.
- 1000 = Karşılaştırma modunda Eşleşme olayı meydana geldiğinde CCPx pin'i "1" olsun ve CCPx kesmesi çağrılsın.
- 1001 = Karşılaştırma modunda Eşleşme olayı meydana geldiğinde CCPx pin'i "0" olsun ve CCPx kesmesi çağrılsın.
- 1010 = Karşılaştırma modunda Eşleşme olayı meydana geldiğinde CCPx pin'i durumu değişmesin ve CCPx kesmesi çağrılsın.
- 1011 = Karşılaştırma modunda Eşleşme olayı meydana geldiğinde CCPx pin'inin durumu değişmesin ve Timer1 resetlensin.

11xx = PWM modu.

CAPTURE MODU

- CAPTURE modunda belirlenen RCx/CCPx (CCP1 birimi için RC1/CCP1 pin'i, CCP2 birimi için RC2/CCP2 pin'i) pin'inden gelen clock sinyali aşağıda verilen şartlara göre değerlendirilir. Bu şartlardan biri sağlandığında (yakalama olayı meydana geldiğinde) TMR1 kaydedicisi içeriği CCPRxH:CCPRxL kaydedicisine aktarılır (Kaydedilecek değer 16 bit'lik olduğundan iki adet 8 bit'lik kaydedicide saklanır) ve bir kesme oluşur. İkinci bir yakalama olayı meydana geldiğinde yine o anki TMR1 değeri CCPRxH:CCPRxL kaydedicisine aktarılır, eski CCPRxH:CCPRxL değeri silinmiş olur.
- Sinyalin her düsen kenarında
- Sinyalin her yükselen kenarında
- Sinyalin her 4. yükselen kenarında
- Sinyalin her 16. yükselen kenarında

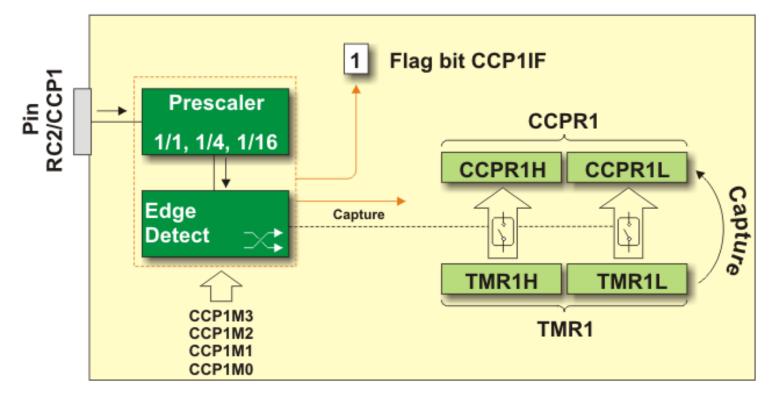
CAPTURE MODU

- CCPRxH kaydedicisi 16 bit'lik değerin yüksek değerlikli 8 bit'ini, CCPRxL kaydedicisi ise 16 bit'lik değerin düşük değerlikli 8 bit'ini içerir. CCPx pin'inden sinyal alımı için bu ucun giriş olarak yönlendirilmesi gerekmektedir. Tanımlamalarda yer alan "X " yerine kullanılan CCP biriminin numarası yazılır.
- Not: CCS C'de CCPx birimi ile işlem yaparken esneklik sağlaması açısından denetleyici başlık dosyasında CCPR1 kaydedicisi CCP_1 (16 bit'lik), CCPR2 kaydedicisi CCP_2 (16 bit'lik) olarak tanımlanmıştır. Ayrıca 16 bit'lik CCPR1 kaydedicisinin 8 bit'lik yüksek değerlikli kısmını tutan CCPR1H kaydedicisi CCP_1_HIGH, düşük değerlikli 8 bit'ini tutan CCPR1L kaydedicisi CCP_1_LOW olarak tanımlanmıştır. Aynı şekilde CCPR2H kaydedicisi CCP_2_HIGH, CCPR2L kaydedicisi CCP_2_LOW olarak tanımlanmıştır. Bu tanımlamaları kullanarak bu kaydedicilere istenen değerler direkt olarak yazılabilir.

JO26

CAPTURE MODU

- Aşağıda bazı örnekler verilmiştir.
- CCP_1=600; //CCPR1 kaydedicisi içeriğine 600 değeri yüklenmiştir.
- CCP_1_HIGH=Ox45; // CCPR1H kaydedicisi 8 bit 45h değeri yüklenmiştir.

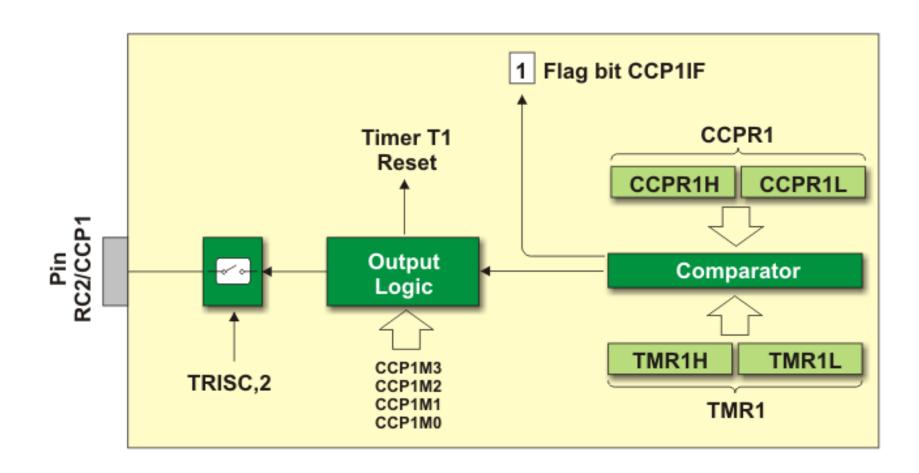

COMPARE MODU

- CCP biriminin COMPARE modunun çalışma prensibi şöyledir. CCPRx kaydedicisinin içindeki değer ile Timer1 kaydedicisi olan TMR1'in içindeki değer sürekli olarak karşılaştırılır. Karşılaştırma işlemi sonucunda eşleşme meydana gelirse CCPx kesmesi meydana gelir ve CCPxCON kaydedicisinde belirtilen bit ayarları ile aşağıda belirtilen 4 olaydan istenen biri gerçekleştirilebilir. Şekil-3'te COMPARE modunun blok diyagramı görülmektedir. CCPx ifadesindeki x yerine hangi CCP modülü kullanılıyorsa onun numarası yazılır. Örneğin CCP2 modülü için x yerine 2 yazılmalıdır.
- CCPx pin'i lojik-1 olsun, kesme meydana gelsin
- CCPx pin'i lojik-0 olsun, kesme meydana gelsin
- CCPx pin'inin durumu değişmesin, kesme meydana gelsin
- CCPx pin'inin durumu değişmesin, kesme meydana gelsin ve Timer1 resetlesin.

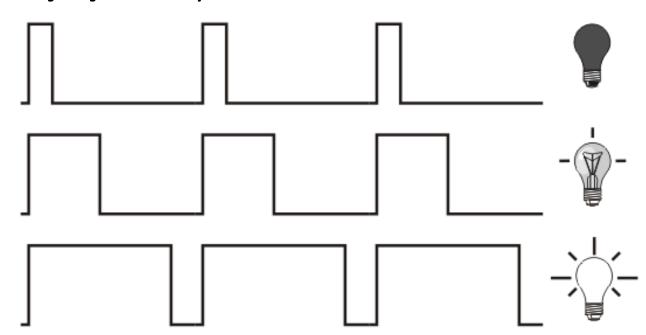

COMPARE MODU

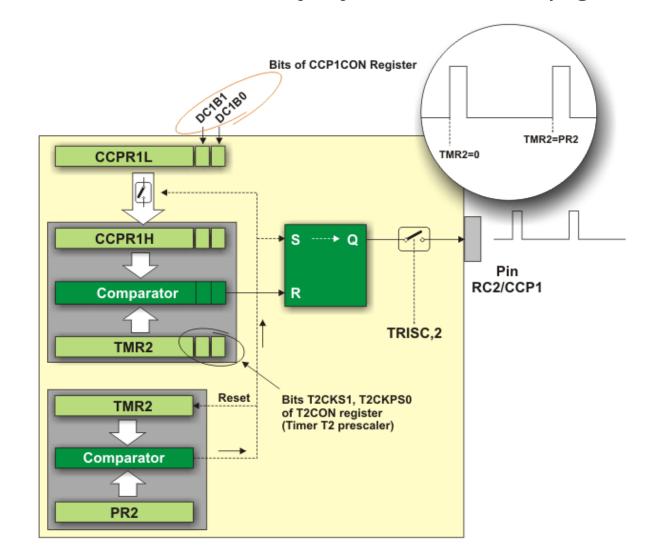

CCP biriminin PWM modu, istenen CCPx ucundan istenen görev çevrimine (duty cycle - doluluk oranı) sahip PWM sinyali elde etmek için kullanılır. PWM birimi Timer2 zamanlayıcısını kullanır. PIC16f877'de iki adet CCP modülü olduğundan 2 adet de PWM çıkış ucu vardır. PWM modunda, PWM çıkışı olarak kullanılan RC1/T10SI/CCP2 ve RC2/CCP1 pin'leri çıkış olarak yönlendirilmelidir.

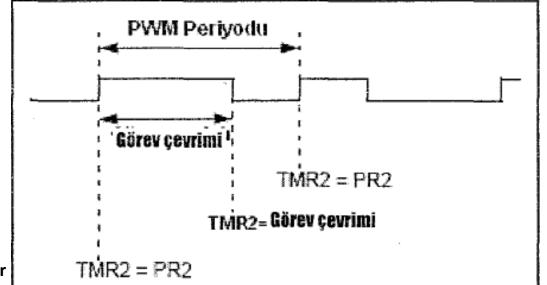

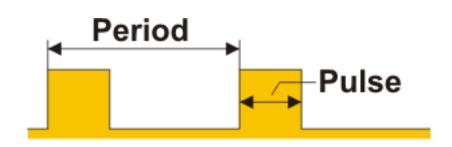
• Aşağıda Şekil 5'te PWM modunun çalışmasının blok diyagramı verilmiştir.

- Blok şemada da görüldüğü gibi oluşturulacak PWM sinyali denetleyici osilatör frekansına, PR2 değerine ve Timer2 zamanlayıcı/sayıcı biriminin bölme oranı değeri ile belirlenir. Aşağıda oluşturulan PWM sinyalinin, periyod ve frekans hesaplanması için kullanılacak formül ile oluşturulan bir PWM dalga şekli verilmiştir.
- PWM sinyalinin periyodu ve frekansı:
- Tpwm=Tosc*4*(PR2+1)*(TMR2 bölme oranı)=1/fosc*4*(PR2+1)*(TMR2 bölme oranı)

Prof. Dr. Mehmet DEMİRTAŞ

- PWM dalga seklinde görüldüğü gibi PWM sinyalin bir görev çevrimi doluluk oranı (duty cycle) bölümü vardır. Bu bölüm PWM sinyalinde lojik-1 (High) olan süredir. Bu görev çevrimi süresi PWM periyodundan uzun olamaz. PWM modülü 10 bit'lik bir çözünürlüğe sahip PWM sinyali üretebilir. Bu 10 bit'lik değerin 8 bit'i kısmı CCPRxL kaydedicisinde, düşük değerlikli 2 bit'i ise CCPxCON kaydedicisinin 5 ve 4. bit'leri ile ifade edilir. Böylece 10 bit'lik değer tanımlanmış olur. PWM sinyalinin görev çevrimi periyodu (süresi) aşağıdaki formül ile hesaplanır. Formüldeki istenen değerler program vasıtası ile değiştirilerek PWM sinyalinin görev çevrimi süresi değiştirilmiş olur.
- PWM sinyalinin görev çevrimi (duty cycle) periyodu;
- Tpwm_duty=(CCPR1L:CCP1CON<5:4>)*Tosc*(TMR2 bölme oranı)

- PWM sinyalinin görev çevrimi süresi PWM sinyalinin periyodundan daha büyük olmaması gereklidir. Programlamada bu hususu göz önüne alarak görev çevrimi süresi değeri tespit edilmelidir.
- PWM modülünde oluşturulan PWM sinyalinin bir de çözünürlük değeri vardır. PWM çözünürlüğü, PWM sinyalinin kaç adet eşit parçada değiştirilebileceğini belirtir. PWM çözünürlüğü aşağıda verilen formül ile hesaplanır. PWM çözünürlüğü en az 2, en fazla 10 bit olabilir.

$$PWM Gözünürlüğü = \frac{F_{OSC}}{F_{PWM}} bit$$

SETUP_CCPX () FONKSIYONU

- Bu fonksiyon ile PIC donanımı içinde bulunan (her modelde yoktur) CCP modülü ile ilgili ayarlamalar yapılır.
- setup_ccp1(mod); , setup_ccp2(mod); , setup_ccp3(mod); ...
- CCP modülü ister Capture, ister Compare, isterse PWM modunda çalıştırılır. Fonksiyondaki "mod" kısmına aşağıda verilen sabit tanımlamalar yazılır. Bu tanımlamalar yazılırken hangi mod (Capture, Compare, PWM) kullanılacaksa o moda uygun tanımlamalar kullanılır. Fonksiyondaki x kısmına kullanılan CCP modülü birimi numarası yazılır.

• CCP birimini devre dışı bırakmak için:

• CCP_OFF = CCP birimi devre dışı

Capture Mode

- CCP_CAPTURE_FE
- CCP_CAPTURE_RE
- CCP_CAPTURE_DIV_ 4
- CCP_CAPTURE_DIV_16

Prof. Dr. Mehmet DEMİRTAŞ

Compare Mode

- CCP_COMPARE_SET_ON_MATCH = Eşleşme olayı meydana geldiğinde CCPx pin'i " 1" olsun, kesme meydana gelsin.
- CCP_COMPARE_CLR_ON_MATCH = Eşleşme olayı meydana geldiğinde CCPx pin'i "0" olsun, kesme meydana gelsin.
- CCP_COMPARE_INT = Eşleşme olayı meydana geldiğinde sadece kesme meydana gelsin, CCPx değişmesin.
- CCP_COMPARE_RESET_TIMER = Eşleşme olayı meydana geldiğinde kesme meydana gelsin, CCPx pin'ini durumu değişmesin ve Timer1 sıfırlansın.

PWM Mode

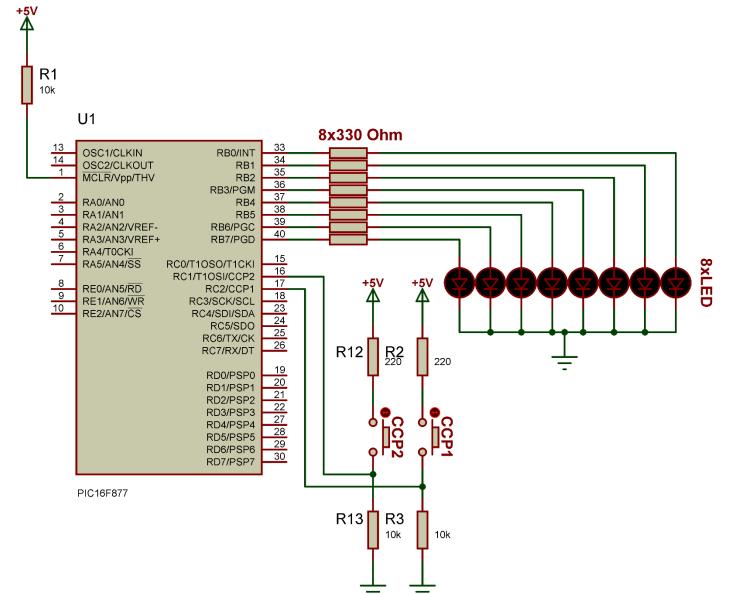
CCP_PWM = PWM modunu aç.

- SET_PWMX_DUTY ( ) Fonksiyonu
- PWM modunda oluşturulan PWM sinyalinin görev çevrimi süresini belirlemeye yarayan bir fonksiyondur. Fonksiyonda "deger" kısmına 10 bit'lik sabit veya değişken yazılabilir. Bu "deger' kısmı PWM görev çevrimi hesaplama formülünde bulunan (CCPRIL:CCPICON<5:4> kısmının karşılığıdır. "deger" kısmına 8 bit'lik bir değer girildiğinde derleyici yazılan bu değeri 0 kullanarak kaydırır ve 10 bit'lik değere çevirir. Fonksiyondaki x kısmına kullanılan CCP modülü birimi numarası yazılır.
- set_pwm1_duty(deger);, set_pwm2_duty(deger);,
- set_pwm3_duty(deger); ...
- set_pwm1_duty(500); // PWM görev çevrimi süresi 500 olarak ayarlanıyor.

Örnek Programlar (Capture Mod Uyg.)

Örnek Programlar (Capture Mod Uyg.)

```
#include <16f877.h>
    #fuses XT,NOWDT
3
    #use delay (clock=4000000)
    #use fast io(b)
5
    #use fast io(c)
6
7
    int i=0; // Tamsayı tipinde değişken tanımlanıyor
8
    //******* CCP1 KESMESİ ***********
9
    #INT_CCP1 // INT CCP1 kesmesi fonksiyonu
10
   □ void yakala1 kesmesi ()
11
12
       i++; // i değerini 1 arttır
13
       output_b(i); // i değerini B portuna gönder
14
15
    //******* CCP2 KESMESİ ***********
16
    #INT_CCP2 // INT CCP2 kesmesi fonksiyonu
17
   □ void yakala2 kesmesi ()
18
19
       if(i==0) // Eğer i değeri sıfırsa
20
          i=1; // i değeri içeriği 1 olsun
21
       i--; // i değerini 1 azalt
22
       output b(i); // i değerini B portuna gönder
23
```


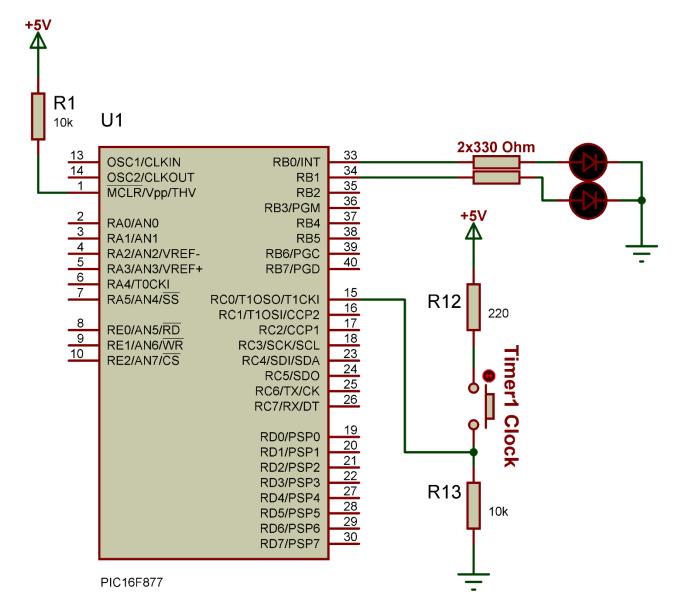
Örnek Programlar (Capture Mod Uyg.)


```
void main ( )
25
    { setup psp(PSP DISABLED); // PSP birimi devre dışı
26
       setup_timer_2(T2_DISABLED,0,1); // T2 zamanlayıcısı devre dışı
27
       setup_adc_ports(NO_ANALOGS); // ANALOG giriş yok
28
                             // ADC birimi devre dışı
       setup adc(ADC OFF);
29
30
       set_tris_b(0x00); // B portu komple çıkış
31
       set tris c(0x07); // RC0, RC1 ve RC2 pini giriş00000111
32
       output b(0x00); // İlk anda B portu çıkışı sıfırlanıyor
33
34
       enable_interrupts(INT_CCP1); // INT_CCP1 kesmesi aktif yapılıyor
35
       enable_interrupts(INT_CCP2); // INT_CCP2 kesmesi aktif yapılıyor
       enable_interrupts(GLOBAL); // Aktif edilen kesmelere izin ver
36
37
       setup_ccp1(CCP_CAPTURE_DIV_4); // CCP1 kesmesi her 4 yükselen kenarda 1
38
       setup ccp2(CCP CAPTURE RE); // CCP2 kesmesi her yükselen kenarda 1 ya
39
40
       CCP 1 HIGH=0x00; // CCPR1H kaydedicisi sıfırlanıyor
41
       CCP 1 LOW=0x00; // CCPR1H kaydedicisi sıfırlanıyor
42
43
       CCP 2 HIGH=0x00; // CCPR2H kaydedicisi sıfırlanıyor
44
       CCP 2 LOW=0x00; // CCPR2H kaydedicisi sıfırlanıyor
45
       while(1); // Sonsuz döngü
46
```

Örnek Programlar (Compare Mod Uyg.)

Örnek Programlar (Compare Mod Uyg.)

```
#include <16f877.h>
    #fuses XT,NOWDT
    #use delay (clock=4000000)
    #use fast io(b)
5
    #use fast io(c)
    //******* CCP1 KESMESİ ***********
    #INT_CCP1 // INT_CCP1 kesmesi fonksiyonu

p void karsilastir1 kesmesi ()
9
10
       output_toggle(pin_b0); // RB0 çıkışı tersleniyor
11
    //******* CCP2 KESMEST ************
13
    #INT_CCP2 // INT CCP2 kesmesi fonksiyonu
    void karsilastir2 kesmesi ()
15
16
       set timer1(0); // TMR1 içeriği sıfırlanıyor
17
       output toggle(pin b1); // RB1 çıkışı tersleniyor
18
19
    void main ( )
20
    { setup psp(PSP DISABLED); // PSP birimi devre dışı
21
       setup_timer_2(T2_DISABLED,0,1); // T2 zamanlayıcısı devre dışı
22
       setup adc ports(NO ANALOGS); // ANALOG giriş yok
23
                               // ADC birimi devre dışı
       setup adc(ADC OFF);
```


Prof. Dr. Mehmet DEMİRTAŞ

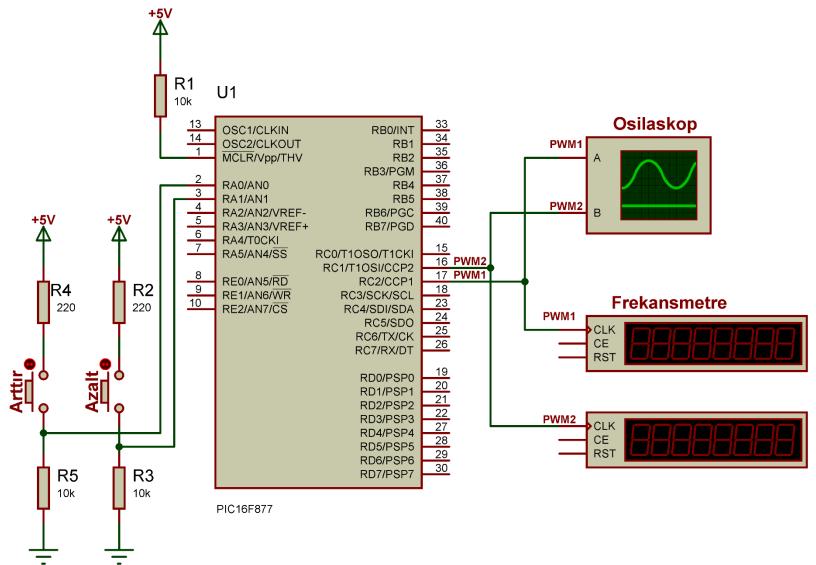
Örnek Programlar (Compare Mod Uyg.)


```
25
       set tris b(0x00); // B portu komple çıkış
26
       set_tris_c(0x01); // RC0 pini giris
       output b(0x00); // İlk anda B portu çıkışı sıfırlanıyor
27
28
29
       enable interrupts(INT CCP1); // INT CCP1 kesmesi aktif yapılıyor
30
       enable_interrupts(INT_CCP2); // INT_CCP2 kesmesi aktif yapılıyor
       enable_interrupts(GLOBAL); // Aktif edilen kesmelere izin ver
31
32
33
       setup ccp1(CCP COMPARE INT); // CCP1 birimi COMPARE modunda kullanılacak
34
       setup ccp2(CCP COMPARE INT); // CCP2 birimi COMPARE modunda kullanılacak
35
       setup timer 1(T1 EXTERNAL SYNC | T1 DIV BY 1); // Timer1 ayarları yapılıyor
36
37
       CCP 1 HIGH=0x00; // CCPR1H kaydedicisi sıfırlanıyor
38
       CCP 1 LOW=0x05; // CCPR1L kaydedicisine 05h değeri yükleniyor.
39
40
       CCP 2 HIGH=0x00; // CCPR2H kaydedicisi sifirlaniyor
41
       CCP 2 LOW=0x0A; // CCPR2L kaydedicisine 0Ah değeri yükleniyor.
42
43
       set timer1(0); // TMR1 içeriği sıfırlanıyor
44
45
       while(1); // Sonsuz döngü
46
```

Prof. Dr. Mehmet DEMİRTAŞ


```
JO26
```

```
#include <16f877.h>
    #fuses XT,NOWDT
    #use delay (clock=4000000)
    #use fast io(a)
    #use fast io(c)
    int i=5; // Tamsayı tipinde değişken tanımlanıyor
8
    void main ( )
   setup_timer_1(T1_DISABLED);  // T1 zamanlayıcısı devre dışı
setup_adc_ports(NO_ANALOGS);  // ANALOG giriş yok
10
11
                            // ADC birimi devre dışı
12
       setup adc(ADC OFF);
13
14
       set_tris_a(0x03); // RAO ve RA1 pinleri giriş
15
       set_tris_c(0x00); // RCO, RC1 ve RC2 pini ÇIKIŞ
16
17
       setup ccp1(CCP PWM); // CCP1 birimi PWM çıkışı için ayarlandı
18
       setup_ccp2(CCP_PWM); // CCP2 birimi PWM çıkışı için ayarlandı
19
20
       setup timer 2(T2 DIV BY 16,170,1); // Timer2 ayarları yapılıyor
21
22
       set pwm1 duty(i); // PWM1 çıkışı görev saykılı belirleniyor
23
       set pwm2 duty(i); // PWM2 çıkışı görev saykılı belirleniyor
```

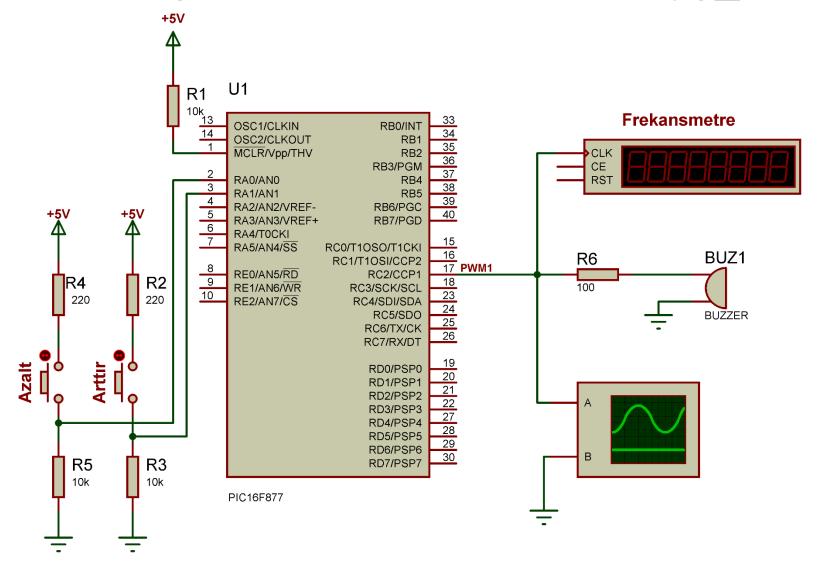


```
25
       while(1) // Sonsuz döngü
26
27
           if (input(pin a0)) // Eğer RAO girişine bağlı butona basılırsa
28
29
              delay ms(20); // Buton arkı önleme gecikmesi
30
              while(input(pin a0)); // Basılı butondan el çekile kadar bekle
31
              i+=3; // i=i+3 anlamındadır.
32
33
            if (i>=170) // i değeri 170'dan büyükse i değeri 170 olsun
34
                 i=170;
35
36
              set_pwm1_duty(i); // PWM1 çıkışı görev saykılı belirleniyor
37
              set pwm2 duty(i); // PWM2 çıkışı görev saykılı belirleniyor
38
39
```



```
40
           if (input(pin a1)) // Eğer RA1 girişine bağlı butona basılırsa
41
42
              delay_ms(20); // Buton arkı önleme gecikmesi
43
              while(input(pin_a1)); // Basılı butondan el çekile kadar bekle
44
              i-=3; // i=i-3 anlamındadır.
45
46
              if (i<5) // i değeri 5'den küçük ise i değeri 10 olsun
47
                 i=5;
48
49
              set pwm1 duty(i); // PWM1 çıkışı görev saykılı belirleniyor
50
              set pwm2 duty(i); // PWM2 çıkışı görev saykılı belirleniyor
51
52
53
54
```



```
JO26
```

```
#include <16f877.h>
    #fuses XT,NOWDT
    #use delay (clock=4000000)
    #use fast io(a)
    #use fast io(c)
6
7
    int i=65; // Tamsayı tipinde değişken tanımlanıyor
8
   □ void main ( )
9
    { setup psp(PSP DISABLED); // PSP birimi devre dişi
10
       setup_timer_1(T1_DISABLED); // T1 zamanlayıcısı devre dışı
11
       setup_adc_ports(NO_ANALOGS);  // ANALOG giriş yok
12
                            // ADC birimi devre dışı
       setup adc(ADC OFF);
13
14
       set tris a(0x03); // RAO ve RA1 pinleri giriş
15
       set_tris_c(0x00); // C portu komple çıkış
16
17
       setup ccp1(CCP PWM); // CCP1 birimi PWM çıkışı için ayarlandı
18
       setup timer 2(T2 DIV BY 16,i,1); // Timer2 ayarları yapılıyor
19
20
       set pwm1 duty(50); // PWM1 çıkışı görev saykılı belirleniyor
21
22
       while(1) // Sonsuz döngü
```



```
22
       while(1) // Sonsuz döngü
23
24
          if (input(pin a0)) // Eğer RA1 girişine bağlı butona basılırsa
25
          { delay ms(20); // Buton arkı önleme gecikmesi
26
             while(input(pin a0)); // Basılı butondan el çekile kadar bekle
27
             i+=5; // i=i+5 anlamındadır.
28
29
             if (i>250) // i değeri 250'dan büyükse i değeri 250 olsun
30
                i=250;
31
             setup timer 2(T2 DIV BY 16,i,1); // Timer2 ayarları yapılıyor
32
33
          if (input(pin a1)) // Eğer RAO girişine bağlı butona basılırsa
34
          { delay ms(20); // Buton arkı önleme gecikmesi
35
             while(input(pin a1)); // Basılı butondan el çekile kadar bekle
36
             i-=5; // i=i-5 anlamındadır.
37
38
             if (i<65) // i değeri 65'den küçük ise i değeri 65 olsun
39
                i=65;
40
             setup timer 2(T2 DIV BY 16,i,1); // Timer2 ayarlar1 yapıl1yor
41
42
43
```


Kaynaklar

- CCS C Programlama Kitabı, Serdar Çiçek, Altaş Yayıncılık
- Mikroelektronika C programlama e-kitabı «https://www.mikroe.com/ebooks/pic-microcontrollers-programming-in-c»